

**Regionális választások után,
elnökválasztások előtt Franciaországban**

After Regional Elections,
before Presidential Elections in France

FEJÉRDY GERGELY

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Baranyi Tamás Péter

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

A publikáció a Tempus Közalapítvány által nyújtott
Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj támogatásával készült.

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét
tükrözik és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági
és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Fejérdy Gergely, 2021.

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2021.

ISSN 2416-0148

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2021.33>

Összefoglalás: Franciaországban regionális és megyei választásokat tartottak 2021. június 20-án és 27-én. Ez a 2022-es elnökválasztások előtti utolsó voksolás rekord alacsony részvétel mellett zajlott. Eredményei alapján megállapítható, hogy a közvélemény-kutatásokban jelenleg legjobban szereplő lehetséges elnökjelöltek: Emmanuel Macron és Marine Le Pen politikai formációi vereséget szenvedtek, és nem várt módon a mérsékelt jobb- és baloldal szerezte meg a régiós tanácsok többségét. Ez a helyzet azonban egyáltalán nem jelenti azt, hogy a jelenlegi választás vesztesei nem lehetnek befutók 2022-ben. A júniusi voksolás után ugyanis sokkal bizonytalanabbak lettek a franciaországi politikai erőviszonyok, mint egy hónappal korábban. Az elemzés a júniusi regionális és megyei voksolás eredményeit vizsgálva rá kíván mutatni azokra a tendenciákra, kevésbé ismert tényezőkre, amelyek segítik megfejtetni, mi is zajlik Franciaországban tíz hónappal az elnökválasztások előtt.

Kulcsszavak: Franciaország, elnökválasztás, Emmanuel Macron, Marine Le Pen

Abstract: France held regional and county elections on 20 and 27 June 2021. It was the last vote before the 2022 presidential election with a low turnout. Its findings show that the political formations of Emmanuel Macron and Marine Le Pen, who are currently the best candidates in public opinion polls, have been defeated and unexpectedly, the moderate right and left gained the majority of regional councils. However, this situation does not mean at all that the losers of the current election cannot be winner in 2022. After the vote in June, the political power relations in France became much more uncertain than a month earlier. Examining the results of regional and county voting in June, the analysis seeks to point out trends, little-known factors that help decipher what is happening in France 10 months before the presidential election.

Keywords: France, presidential election, Emmanuel Macron, Marine Le Pen

Franciaország 18 régiójában és 101 megyéjében tartottak választást 2021. június 20-án és 27-én. Ezek az önkormányzati szintek az évtizedek óta zajló, ún. decentralizációs folyamat következtében jelentős anyagi forrásokkal és meghatározott kompetenciákkal bírnak. A megyék többsége közel egymilliárd eurós összeggel gazdálkodik, elsődleges feladatuk a szociális támogatások kiosztása. A régiók, amelyek például a gazdasági és infrastrukturális fejlesztések motorjai Franciaországban, akár több mint ötmilliárd eurós költségvetéssel is rendelkeznek, és akkora területeket fognak össze, mint egy kisebb vagy közepes európai ország. Ilyen körülmények között a kiadásokat felügyelő, hatévente megválasztott tanácstestületek összetételének kérdése nem elhanyagolható tényező. Ráadásul a vírusjárvány miatt

2020 decembere helyett végül 2021 júniusában tartották meg a voksolást, és így az időbeli közelsége a francia elnökválasztásokhoz a szokottnál nagyobb jelentőséget adott az eseménynek.

REKORD MAGAS TÁVOLMARADÁS

Annak ellenére, hogy több szempontból fontos tétje volt a szavazásnak, rekord magasra rúgott az urnáktól való távolmaradás. Az első fordulóban a választók [33,28%-a szavazott](#), míg összehasonlításképpen 2015-ben 49,91%-a. A második fordulóban ez a szám alig módosult. Június 27-én a részvétel [34,59%](#) volt, míg 2015-ben 58,41%. Hat évvel ezelőtt [11 millióval](#) többen voksoltak, mint idén. Összességében tehát a lakosság jelentős része nem kívánt választani a [19 000](#) regionális és a [15 788](#) megyei tanács-tagjelölt közül.

Évek óta megfigyelhető az urnákhoz járulók számának csökkenése, de ez a rekord nagyságú távolmaradás meglepte az elemzőket is. A jelenségnek nincsen egyértelmű magyarázata, de több tényező is szerepet játszhat. Minden bizonnyal a koronavírus-járvány és annak hatása nem elhanyagolható oka a távolmaradásnak, még akkor sem, ha a járvány harmadik hulláma Franciaországban júniusra már legcsengőben volt, és a [lakosság 50%-a](#) a második forduló idején már megkapta az első adag vakcinát. A pandémia okozta lezárások egyfajta apátiába taszítottak sok franciát, különösen a fiatalabb korosztályból. Fontos és meghatározó tényező továbbá, hogy az állampolgárok többsége teljesen kiábrándult a politikai elitből, illetve a helyi szintű politika iránti sem mutat érdeklődést. Ez a jelenség nem újként, de az elmúlt években érzékelhetően felerősödött. A számok azt mutatták, hogy különösen a fiatalabb generáció érintett. Míg az idősebb, 65 év feletti korosztály nagy számban járult az urnákhoz, a 18-24 év közöttiek [87%-a nem élt](#) a voksolás lehetőségével.

ORSZÁGOSAN ISMERT POLITIKUSOK CSATÁJA

A figyelem a választások során leginkább a régiós tanácselnökjelöltekre koncentrálódott, mert köztük több országosan ismert politikus is szerepelt, és emellett ez a [hatalomkoncentráció miatt különleges terepe a politikának](#). A voksolások előtti felmérésekből kiderült, hogy a legesélyesebbek a 2015-ben megválasztott, majd 2021-ben újra induló jelöltek. Igazi figyelmet a Franciaország európai kontinensen található régióiban lezajló politikai csatározások kaptak, mert itt a közvélemény-kutatások alapján nem volt kizárható, hogy első alkalommal a Marine Le Pen vezette Nemzeti Tömörülés többséget szerezhet, akár több régióban is. Erre leginkább a délkeleti Provence-Alpes-Cote d'Azur (PACA)

régióban tűnt esély, ahol a párt listáját egy egykori republikánus politikus, Nicolas Sarkozy volt minisztere, jelenlegi európai parlamenti képviselő, Thierry Mariani vezette. Nem volt kizárt továbbá az sem, hogy a Grand Est régióban szintén győzedelmeskedni tud Marine Le Pen pártja. A Nemzeti Front esetleges előretörése mellett a hatalmon lévő Emmanuel Macronhoz köthető politikai erők szereplése is komolyabb figyelmet kapott. Az a tény, hogy [15. jelenleg aktív](#) miniszter és államtitkár vállalt jelöltséget, jól mutatta, hogy a kormányzati körök reménykedtek abban, hogy meg tudják erősíteni pártjuk és egyben az elnök hatalmi pozícióit. Így például Ile-de-France és Hauts de France régiókban több jelentős portfólióval rendelkező minisztérium vezetője, például Gérard Darmanin belügyminiszter és Éric Dupond-Moretti igazságügyminiszter is indult.

FONTOSABB EREDMÉNYEK

Az június 20-i első forduló után már jól látszott az a tendencia, amely aztán megerősítést nyert egy héttel később a voksoláson, miszerint a Nemzeti Tömörülés pártja és az Emmanuel Macronhoz köthető erők sem rendelkeznek jelentős helyi szintű támogatással, míg a leszerepeltnek tekintett, tradicionális mérsékelt jobboldali és baloldali pártok jelöltjei a várakozásoknál sokkal jobb eredményt tudtak felmutatni. Olyan kritikusként tartott régióban, mint a PACA, Renaud Muselier mögé sorakoztak fel még a baloldali erők is, még egy ideig lemondani nem akaró zöld (EELV) jelölt, Jean-Laurent Felizia is, hogy megakadályozzák Thierry Mariani győzelmét. A Republikánusok pártjának jelöltje így 57,3%-ot tudott szerezni. Jelentős többséggel választották újra Valérie Pécresse-t [45,92%-kal](#), Ile-de-France, illetve Laurent Wauquiez-t [55,27%-kal](#) Auvergne-Rhône-Alpes régiókban. A két politikus mellett különösen is nagy figyelmet kapott Xavier Bertrand a Hauts-de-France régió újra induló elnöke, aki [márciusban](#) már bejelentette, hogy indulni kíván a 2022-es államfőválasztáson, ha megnyeri a 2021-es regionális szintű megmérettetést. Sarkozy egykori munkaügyi minisztere 53%-kal győzedelmeskedett június 27-én.

Összességében a baloldal, amely legtöbb esetben Jean-Luc Mélenchon radikális baloldali politikai csoportját, a francia zöldeket (EELV) is magába foglaló kényszerszövetségbe tömörült, a szocialista párti listavezetővel meg tudta tartani [öt régióját](#), és még Réunion, Martinique szigetét, illetve Francia-Guyanát is sikerrel elhódította. A mérsékelt jobboldalhoz tartozó erők hét európai régióban szereztek, illetve tartották meg a vezetést, és a kormánypárthoz tartozó Ary Chalus Guadeloupében győzedelmeskedett, Korzikán pedig az autonomista jelölt kapott újra bizalmat. Országos szinten a leadott szavazatok alapján megállapítható, hogy a szavazók 38%-a a jobbközép formációkat, 34%-a a baloldali összefogást, 20,5%-a a Nemzeti Tömörülést, és alig 7%-a az

Emmanuel Macronhoz köthető erőket támogatta. Ebből az látszik, hogy a regionális és megyei választások két nagy vesztese Marine Le Pen és az államfőhöz köthető politikai formációk. Ez meglepőnek tűnhet, mert még a 2021. június 27-én közzétett [felmérések](#) is azt mutatták, hogy a 2022-es elnökválasztások két legesélyesebb jelöltje pontosan ők ketten. Macron elnök indulása esetén a közvélemény-kutatók 24–26%-os, Marine Le Pen esetében 23–25%-os, míg Xavier Bertrand-nál, akit a legesélyesebb mérsékelt jobboldali személyként tartanak számon, 18–20%-os támogatottságot mértek.

A REGIONÁLIS ÉS MEGYEI VÁLASZTÁSOK ÜZENETEI

A regionális és megyei választások eredménye rámutatott arra, hogy a Nemzeti Tömörülés pártjának 2021 tavaszától a felmérésekben tapasztalt dinamikája megtört, illetve megerősítette azt, hogy Macron elnök Marine Le Pennel szemben felépített stratégiája nem működik. A 2022-es elnökválasztásokon esélyesnek tartott mindkét jelöltnek újra kell gondolnia kampányát a mérsékelt jobboldallal szemben, mert az nem várt módon potenciális komoly kihívóvá vált a számukra. Az eredmények azt is aláhúzták, hogy a mérsékelt jobboldal, illetve baloldal hosszú évtizedek óta kialakított helyi kötődései stabilak.

A LÁTSZÓLAG GYŐZTESEK

Az eredmények fényében azonnal a tíz hónap múlva esedékes franciaországi elnökválasztások felé fordult a francia politika. A mérsékelt jobboldali politikai körökben megerősödött a hit, hogy 2022-ben van esélyük a győzelemre. Mindazonáltal számos akadályt kell leküzdeni ahhoz, hogy ez valóra válhasson. A győztes régióvezetők közül eddig kizárólag Xavier Bertrand jelentette be indulási szándékát. Őt [708 518 választó szavazta](#) meg, míg a régióban négymillió- kétszázézer szavazati joggal rendelkező állampolgár van. Ez az arány még inkább érdekes, ha országos számokhoz viszonyítjuk. Az sem elhanyagolható tényező, hogy Xavier Bertrand az egyetlen, aki kevesebb szavazatot kapott 2021-ben, mint hat évvel korábban. Természetesen nem szabad szem elől téveszteni azt a tényt, hogy az elnökválasztásokon sokkal nagyobb a részvétel, és a tét sem teljesen ugyanaz, mint a regionális voksolásoké, de az adatok segítenek egy realisabb kép kialakításában. Xavier Bertrand számára ugyanakkor az első és legnagyobb kihívás, hogy miként tudja összefogni a mérsékelt jobboldalt úgy, hogy több potenciális jelölt van ebben a politikai körben. Mindenekelőtt Valérie Pécresse, illetve Laurent Wauquiez. A Republikánusok pártján belül már több személy is jelezte indulási szándékát, pl. Michel Barnier, Rachida Dati, illetve Bruno Retailleau. A párt előválasztás rendezését is tervezi, és [novemberig](#) kívánja megállapítani, ki lesz az elnökjelölt. A nagy

kérdés az, hogy a pártnak valóban érdekében áll-e, hogy tagjai közül válasszon jelöltet, vagy esetleg egy onnan már korábban kilépett, komolyabb esélyekkel induló személy mögé történő felsorakozás lehet a győzelem záloga. Mint ismeretes, Xavier Bertrand és Valérie Pécresse sem LR-tag. Ez felveti annak a kérdését is, hogy érdemes-e előválasztást tartani. A Republikánusok pártjának több vezetője, köztük az elnöke, Christian Jacob [nem akar változtatni](#) a korábban eldöntött menetrenden, és a döntést az Ifop közvélemény-kutató segítségével, elsősorban egy alapos, 15 ezer fővel készülő felmérés után kívánja meghozni 2021 novemberében, amint ez szinte tradíció a pártnál. Xavier Bertrand tudja, hogy elsősorban azzal lehetséges rávenni A Republikánusok pártját, hogy mögé mint egyedüli jelölt mögé álljanak, ha jelentősen képes növelni a közvélemény-kutatásokban a támogatottságát. A politikus szeretné elkerülni, hogy a mérsékelt jobboldal összefogjon és ellene forduljon. Így tehát, miközben saját támogatottságának növelésén fáradozik, megkezdte a tapogatózást, hogy milyen ígérek fejében szerezhetné meg a mérsékelt jobboldali erők egységes támogatását a 2022-es megmérettetéshez. A Hauts-de-France régió frissen megválasztott elnöke ugyanakkor sokak szerint nem tartozik a karizmatikus egyéniségek közé, és a jelenlegi közvélemény-kutatásokon kívül semmi sem predesztinálja, hogy ő legyen a jelölt. Vannak, akik Valérie Pécresse mellett kardoskodnak, aki a felmérésekben egyelőre 13% körüli támogatottsággal rendelkezik. A Republikánusok pártjának tagsága számára egyáltalán nem magától értetődő a pártot 2017 decemberében elhagyó Xavier Bertrand támogatása. A politikus tisztában van ezzel, és ezért javasolta a frissen megválasztott régióelnökökkel Valérie Pécresse-szel és Laurent Wauquiez-vel a [szoros együttműködést](#). Felmerül az a forgatókönyv, hogy Ile-de-France régió elnöke kapja meg a miniszterelnöki széket, ha lemond a jelöltségről, Wauquiez pedig a parlament valamelyik háza elnökségét nyerhetné el, ha nem indul Bertrand-nal szemben. Az egyeztetések folyamatban vannak, de kevés esély látszik arra, hogy rövid távon konszenzus alakuljon ki a mérsékelt jobboldalon. Jelenleg mindenki mindenkivel beszél, de csak egyetlen türelmetlen jelölt van: Xavier Bertrand, a többiek ráérnek, várják a megfelelő pillanatot. Nagy kérdés, lesz-e ilyen, és ha igen, ki lesz az, aki a legszélesebb támogatást tudja biztosítani a mérsékelt jobboldali erőknek.

A baloldalon a fentiekhez hasonló, ideális összefogásra – ugyan egyes csoportok tettek kísérletet erre – [jelenleg szinte semmi esély](#) sem látszik. A radikális Jean-Luc Mélenchon, a Lázadó Franciaország párt vezetője, aki ma már csak 10%-os támogatottsággal bír, még 2020 novemberében [bejelentette](#) az elnökválasztásokon való indulási szándékát. A napokban ráadásul nyilvánvalóvá tette, hogy nem kíván együttműködni a szocialista és a zöldpárti politikusokkal, sőt kifejezetten ezekkel az erőkkel [szembemenő kampányba](#) fogott. 2021. június 30-án Yannick Jadot is [bejelentette](#), hogy részt kíván venni az EELV előválasztásán szeptember 12-én. A párton belül korábban már ketten jelezték indulási szándékukat (Sandrine Rousseau, Éric Piolle), és nem kizárt Delphine

Batho ringbe szállása sem, mint kéretlen negyedik. Egyelőre a legnagyobb támogatottsággal Jadot rendelkezik, őt jelenleg [6–8%-ra](#) mérik a közvélemény-kutatók. A francia zöldek egyébként a 2015-ös eredményeikhez képest relatíve jól szerepeltek a regionális és megyei választásokon, így szeretnék ők összefogni a mérsékelt baloldali erőket. A szocialista pártnál fel sem merül, hogy ne ők adják a jelöltet egy esetleges együttműködés esetén. Egyelőre Párizs polgármestere, Anne Hidalgo készülődik, de a döntés majd a politikai formáció szeptember 18–19-én esedékes kongresszusán születhet meg ebben a kérdésben. A szélsőbal-oldalon megjelenő jelöltek és köztük a Francia Kommunista Párt egyre kevésbé számít politikai tényezőnek. A megyei választásokon [elvesztették](#) a bevehetetlennek tartott Val-de-Marne megyét, ahol több mint 45 éve mindig győzelmeskedtek. Ez jelentős újdonság, ami alig kapott publicitást a sajtóban, pedig így már önkormányzati szinten is teljesen jelentéktelenné vált a kommunista párt. Elnökjelöltjük, Fabien Roussel 2% körüli támogatottsággal bír a felmérésekben, így befolyása teljesen elenyésző.

A NAGY VESZTESEK

A regionális és megyei választások nagy veszteseként Marine Le Pen helyzete is jelentősen megváltozott. Pártja, a Nemzeti Tömörülés, jelentős számú, közel 4 millió szavazót veszített a hat évvel ezelőtti eredményéhez képest ezen az önkormányzati szintű voksoláson, ami intő jel lehet. Meg kell jegyezni, hogy 2015-ben néhány héttel a párizsi terrortámadások után zajlott a szavazás, ami komolyan befolyásolta az eredményt. Mindazonáltal megállapítható, hogy a 2021 tavaszán tapasztalt dinamika megtört a regionális választásokkal. A politikai formáció július 3–4-én tartott kongresszusán inkább morózus hangulat mellett véglegesítették a pártelnök jelöltségét. Marine Le Pen számára nagy veszélyt jelent, hogy egy ismert francia újságíró, televíziós sztár, aki inkább a radikális jobboldali támogatókra számíthat, Éric Zemmour egyre nyilvánvalóbb lépéseket tesz abban az irányban, hogy jelöltként induljon. 2021. június 28-án reggelre virradóan őt támogató fiatalok, akik magukat „Generation Z”-nek nevezik, [teleplakátolták](#) Franciaországot az újságíró képével és azzal a felirattal: „Zemmour elnök”. A Nemzeti Tömörülés számára ez annál is inkább veszélyes lehet, mert akár aktivistáik egy része is gyorsan átpártolhat a népszerű, közismert személyiség mögé. Nem véletlen, hogy a Nemzeti Tömörülés próbál kísérletet tenni arra, hogy Zemmourt [maga mellé állítsa](#). Az újságírónak, aki magát liberális konzervatívnak titulálja, egyelőre nincs szándékában Marine Le Pen mögé állni. Már most profi kampánycsapattal dolgozik, köztük található pl. a François Fillon kampánystábjában a digitális kommunikáció oroszlánrészét vivő Samuel Lafont. Ugyan hivatalosan még nem jelölt, a legfrissebb közvélemény-kutatások alapján egyelőre 5,5%-os támogatottságot tudhat magáénak. Marine Le Pen helyzete mindazonáltal Zemmour esetleges

indulása esetén sem reménytelen, hiszen joggal várhatja, hogy klasszikus választótábor, a fiatalabb generáció, illetve az alacsonyabb végzettségű, inkább kisvárosi polgárok többsége mobilizálja magát, ha országos és nem önkormányzati szintű választásról van szó. A Nemzeti Tömörülés egyébként a regionális választások kapcsán tapasztalt jelentős távolmaradást többek között azzal is magyarázta, hogy az első forduló előtt számos helyen a választópolgárokhoz nem jutott el idejében a jelöltek bemutatkozó kampányanyag. Ez egyébként a Szenátus elnöke, Gérard Larcher egy parlamenti vizsgálóbizottság felállítását követelte, de ennek létrehozására végül csak a [felsőházban került sor](#), mert a Nemzetgyűlés nem támogatta az ötletet, jól lehet, ez az anomália a [második forduló előtt is megismétlődött](#) egyes esetekben.

A június 27-én záruló választások másik nagy vesztese maga a hatalmon lévő elnök és politikai tábor. Macron pártjának, mozgalmának helyi szinten nem sikerült kialakítania megfelelő befolyást. Az a stratégia, hogy elsősorban a Republikánusok pártjához tartozó, ismertebb önkormányzati szintű politikusokat próbált maga mellé állítani, nem hozott sikert, sőt jelentős felháborodás lett belőle, amikor például Muselier listáján jelentek meg a kormánypárti politikusok. Hasonlóan a tavalyi évben lezajlott települési önkormányzati választásokhoz, a Lendületben a Köztársaság párt (LREM) vereséget szenvedett. Macron még nem deklarált, de szinte biztos elnökjelöltsége mindazonáltal nem került veszélybe. Az elnök népszerűsége erősebb, mint két elődjéé, és ez a regionális választások után tovább nőtt. Az Elabe közvélemény-kutató szerint ez jelenleg [26–31% között van](#), tehát a június közepén mért adatokhoz képest 4 ponttal növekedett, míg Marine Le Penné 23–25% közötti, ami 1 pontos csökkenést jelent. Ahhoz, hogy az államfő eséllyel induljon neki a 2022-es elnökválasztásoknak, jelentős stratégiaváltást kell végrehajtania, hiszen a fő ellenfele már egyáltalán nem biztos, hogy a Nemzeti Tömörülés elnöke lesz. Macron számára kényelmes és esetenként saját maga által generált szembenállása Marine Le Pennel már nem elegendő. A 2017-hez hasonló szcenárió már csak egy lehetséges opció, de egyre többek szerint kevésé valószínű. A mérsékelt jobboldal számít valódi kihívójának, feltéve, ha sikerül addig egy jelölt mögött felsorakozniuk.

MACRON ELNÖK MANDÁTUMA MEGHOSSZABBÍTÁSÁRA KÉSZÜL

Macron nem tétlen, jól tudja, hogy el kell érnie, hogy a republikánus és a jobbközép szavazók egy részét maga mögé állítsa. Ebben két fontosabb eszköz is a rendelkezésére áll. Egyrészt a Le Havre-i polgármesterre, egykori miniszterelnökre, Édouard Philippe-re támaszkodhat, aki jelenleg az ország egyik legnépszerűbb politikusa. Mindemellett, annak ellenére, hogy a regionális választásokon nem sikerült szövetségre lépnie népszerű mérsékelt

jobboldali politikusokkal, Macron nem tett le arról, hogy az önkormányzati szintről építkezzen, hiszen a franciák [legnagyobb bizalma](#) a településvezetőkben van. Az államfő számára a másik fontos eszköz, hogy megpróbálja a mérsékelt jobboldali tábor által támogatott, de a koronavírus miatt lelassult, vagy teljesen leálló reformokat megvalósítani. Így többek között a nyugdíjreformot, már most láthatóan előtérbe helyezi. Július 6-án már ennek jegyében fogadta többek között az összes francia szakszervezet képviselőjét. Macron ezzel párhuzamosan megpróbál országos körutakat tenni, hogy neve állandóan jelen legyen a napi hírekben.

A francia elnök számára mindazonáltal a legnagyobb kihívás a vírusjárvány okozta súlyos gazdasági helyzet kezelésének a kérdése lesz. Franciaország újraindítása a pandémia harmadik hulláma után kifejezetten az államfő figyelmének központjában van. Macron mindenben a fokozatosság híve, így a vállalkozások állami támogatását, amely 2020 tavaszán került bevezetésre, és aztán a hónapok során fokozatosan bővítették, a pandémiás helyzet javulásával és az egészségügyi szükségállapot feloldásával sem szüntette meg teljesen, de július elsejétől csökkentették azt. A francia gazdaság már a koronavírus-járvány előtt jelentős adóssággal küzdött, de [a helyzet jelentősen romlott](#), és 2021 végére az ország szuverén államadóságát a GDP 117%-ára becsülik, [egyes elemzések](#) folyó év márciusában 118,2%-ára tették, azaz 2739 milliárd euróra. A költségvetési hiány 2020-ban a GDP 9,2%-a volt, és a kormány 2021-ben 9,4%-kal számol. A francia számvevőszék számításai szerint 2026-ra van esély, hogy Franciaország 3% alá szorítsa vissza a költségvetési hiányát. Franciaországot súlyosan érintette a koronavírus, 2020-ban 7,9%-kal csökkent a GDP-je. A vállalatok életben tartására és a munkahelyek megőrzésére a múlt évben 72,6 milliárd eurót költött az állam. A francia [statisztikai hivatal](#) (INSEE) 6%-os gazdasági növekedést prognosztizál 2021-re, de a kormány csak 5%-kal számol, a nemzeti bank pedig, 5,75%-kal. [Egyes szakértők](#) aláhúzták azt is, hogy 2020-ban az állami segélyeknek köszönhetően csak 35 ezer vállalat ment tönkre, míg korábban évente átlagosan 50 ezer. A támogatások fokozatos kivezetése következményeként számolni kell majd azzal, hogy sokkal több cég kerülhet bajba, mint korábban, ami nyilvánvalóan a munkanélküliség területén is negatív hatást okozhat, még akkor is, ha [jelenleg inkább könnyebben lehet munkát](#) kapni. Macron elnök számára tehát nagy kihívás, hogy a vírusjárvány lecsengése után jelentkező gazdasági és társadalmi kihívásokat tudja-e úgy kezelni, hogy az ne okozzon számára népszerűségvesztést.

Szintén fontos feladat az államfő számára jelenlegi pártjának megreformálása annak érdekében, hogy megfelelő támogatottságot tudjon maga mögé állítani, és az elnökválasztások után közvetlenül megtartandó nemzetgyűlési voksoláson is megfelelő többséget szerezhessen. A Lendületben a Köztársaság jelenlegi vezetőségének közeljövőben [várható leváltása is](#) már ebben a perspektívában történik.

ÖSSZEGZÉS

Megállapítható, hogy a regionális és megyei választások után még bizonytalanabbá vált a 2022. április 10-én és 24-én megtartani kívánt elnökválasztás kimenetele. A június 27-én lezárult voksolás nagy vesztesei egyáltalán nem biztos, hogy nem lesznek ott a második fordulóban, de várhatóan a mérsékelt jobboldal közös jelöltjének, ha lesz ilyen, komoly szerep juthat. Nem szabad ugyanakkor elfelejteni azt sem – a 2017-es választások példája jól mutatja –, hogy számos váratlan tényező az utolsó pillanatig befolyásolhatja a 2022-es voksolás eredményét. Így többek között bármikor megjelenhet egy váratlan jelölt, kirombanhat egy botrány, vagy a koronavírus-járvány lehetséges újabb hulláma és annak kezelése szintén beleszólhat az eredménybe, illetve egy esetleges terrorcselekmény, amely továbbra is [jelentős kockázati tényező](#) Franciaországban, könnyen új helyzetet idézhet elő. A francia választók részvételi aránya is meghatározó lehet az új elnök személyét illetően. Franciaországban a társadalom mélyen megosztott és kiábrándult a politikából, az elnökválasztásoknál egyre kevésbé a pártok, programok, sokkal inkább a személyes megjelenés és kommunikáció számít. A fiatalabb generáció sokkal inkább egy sztárt, egy karizmatikus személyiséget keres, mint a francia politikai élet színpadán régóta szereplő politikust. Mindezeket figyelembe véve kevés esély látszik arra, hogy Marine Le Pen vezesse Franciaországot 2022 tavaszától. Egyáltalán nem biztos, hogy Xavier Bertrand lesz a mérsékelt jobboldal befutó jelöltje. Az se garantált, hogy Macron népszerűsége kitart a választásokig. A sok bizonytalan tényező mellett ugyanakkor egy dolog biztosnak látszik: bárki is lesz tíz hónap múlva Franciaország államfője, gyenge politikai hatalommal fog rendelkezni, mert az ország megosztottsága olyan mértékű, hogy képtelen lesz minden csoportot kielégíteni, illetve számottevő többségre szert tenni a Nemzetgyűlésben.